

Sakspapir

ArkivsakID 25/3670
Vår Saksbehandler Karin Elise Nilssen
Avdeling Landbruk

Høringssvar strategi for hjorteviltforvaltning

Utvalg	Saksnummer	Møtedato
Viltfaglig utvalg	022/25	09.09.2025
Formannskapet	146/25	17.09.2025

Dokumenter vedlagt saken:

Strategi for forvaltning av hjortevilt

Formannskapet 17.09.2025

Vedtak:

Viltfaglig utvalg gir følgende svar på Landbruksdirektoratets høring om ny hjorteviltstrategi: Elverum kommune ser positivt på forslaget til ny hjorteviltstrategi, og mener den legger til grunn en endring i forvaltning som er både riktig og nødvendig for å møte krav til forvaltning i et større perspektiv, samt å bygge en sunn og robust bestand som bedre møter utfordringene som kommer med endringen av klimaet.

Elverum kommune ønsker i sitt høringssvar å kommentere følgende fra de fem satsingsområdene:

1. Grenseløs forvaltning

De fleste kommunene har ulikt utgangspunkt inn i hjorteviltforvaltningen. Det er ulikt hvor mye kompetanse og ressurser hver kommune har mulighet til å bruke på disse oppgavene. Dette gir også veldig ulikt utgangspunkt, der en kommune kan drive relativt aktiv forvaltning mens nabokommunen kanskje kun har ressurser til å følge opp de mest nødvendige oppgavene. Ulik utgangspunkt forvansker samarbeid over kommunegrenser og mellom vald og bestandsplanområder. For rettighetshaverne kan ulik praksis mellom kommunene oppleves både urettferdig og gjøre forventningene fra forvaltningen uklare, noe som kan bidra til å øke konfliktnivået og forvanske samarbeid. For å klare å forvalte over større områder på en bra måte er det nødvendig at det avsettes ressurser til viltforvaltning i alle kommunene i tråd med forslaget i punkt 1.1, og at det settes klare krav til hva kommunene må gjennomføre av oppgaver og hvordan det skal formidles til rettighetshaverne noenlunde likt.

2. Arealbrukskonflikter

I punkt 2.4 står det at håndteringen av skadet vilt etter påkjørsler skal finansieres med andre midler en de kommunale viltfond. Elverum kommune støtter dette og opplever i likhet med andre kommuner at utgiftene til fallviltarbeid vokser og må finansieres med andre kommunale midler i tillegg til kommunens viltfond. Kostnadene ved påkjørsler fører dermed til at vi ikke lengre har mulighet til å gi tilskudd til tiltak til å fremmeviltforvaltningen eller støtte prosjekter i regi av rettighetshaverne.

3. Vilthelse

Elverum kommune er enig i foreslåtte tiltak, og i forhold til kommunens rolle ser vi behovet for forslaget i punkt 3.4 om en veileder for kommunene på hva som definerer en robust bestand med optimal sammensetning.

4. Fremtidens jaktutøvelse

Elverum kommune er enig i at det er behov for både holdningsskapende arbeid og god kommunikasjon. For at dette skal gjøres så likt som mulig i alle kommunene, er det viktig at departement og direktorat gir klare retningslinjer og hjelpemidler for kommunene til å fronte en holdningsendring ut mot rettighetshaverne.

5. Hjortevilt som næring

Elverum kommune støtter hjorteviltstrategiens mål om at det skal legges til rette for lokal næringsutvikling basert på hjorteviltressursen innenfor rammene av langsiktig forvaltning.

17.09.2025 Behandling i Formannskapet

FSK - møtebehandling:

Avstemming:

Viltfaglig utvalgs innstilling enstemmig vedtatt.

Viltfaglig utvalg 09.09.2025

Vedtak:

Innstilling fra Viltfaglig utvalg til Formannskapets møte 17.09.25:

Viltfaglig utvalg gir følgende svar på Landbruksdirektoratets høring om ny hjorteviltstrategi: Elverum kommune ser positivt på forslaget til ny hjorteviltstrategi, og mener den legger til grunn en endring i forvaltning som er både riktig og nødvendig for å møte krav til forvaltning i et større perspektiv, samt å bygge en sunn og robust bestand som bedre møter utfordringene som kommer med endringen av klimaet.

Elverum kommune ønsker i sitt høringssvar å kommentere følgende fra de fem satsingsområdene:

1. Grenseløs forvaltning

De fleste kommunene har ulikt utgangspunkt inn i hjorteviltforvaltningen. Det er ulikt hvor mye kompetanse og ressurser hver kommune har mulighet til å bruke på disse oppgavene. Dette gir også veldig ulikt utgangspunkt, der en kommune kan drive relativt aktiv forvaltning mens nabokommunen kanskje kun har ressurser til å følge opp de mest nødvendige oppgavene. Ulikt utgangspunkt forvansker samarbeid over kommunegrensene og mellom vald og bestandsplanområder. For rettighetshaverne kan ulik praksis mellom kommunene oppleves både urettferdig og gjøre forventningene fra forvaltningen uklare, noe som kan bidra til å øke konfliktnivået og forvanske samarbeid. For å klare å forvalte over større områder på en bra måte er det nødvendig at det avsettes ressurser til viltforvaltning i alle kommunene i tråd med forslaget i punkt 1.1, og at det settes klare krav til hva kommunene må gjennomføre av oppgaver og hvordan det skal formidles til rettighetshaverne noenlunde

likt.

2. Arealbrukskonflikter

I punkt 2.4 står det at håndteringen av skadet vilt etter påkjørsler skal finansieres med andre midler enn de kommunale viltfond. Elverum kommune støtter dette og opplever i likhet med andre kommuner at utgiftene til fallviltarbeid vokser og må finansieres med andre kommunale midler i tillegg til kommunens viltfond. Kostnadene ved påkjørsler fører dermed til at vi ikke lenger har mulighet til å gi tilskudd til tiltak til å fremmeviltforvaltningen eller støtte prosjekter i regi av rettighetshaverne.

Utgifter til fallviltarbeid må finansieres i sin helhet gjennom statlige midler.

3. Vilthelse

Elverum kommune er enig i foreslåtte tiltak, og i forhold til kommunens rolle ser vi behovet for forslaget i punkt 3.4 om en veileder for kommunene på hva som definerer en robust bestand med optimal sammensetning.

4. Fremtidens jaktutøvelse

Elverum kommune er enig i at det er behov for både holdningsskapende arbeid og god kommunikasjon. For at dette skal gjøres så likt som mulig i alle kommunene, er det viktig at departement og direktorat gir klare retningslinjer og hjelpemidler for kommunene til å fronte en holdningsendring ut mot rettighetshaverne.

5. Hjortevilt som næring

Jaktutøvelse og salg av viltkjøtt kan bidra til verdiskaping og næringsutvikling. Mindre eiendommer og vald er avhengig av økt samarbeid på tvers av eiendomsgrenser for å utvikle mer næring basert på hjorteviltressursene. Hjorteviltstrategien legger opp til at kommunene kan ta hjorteviltet med som en del av arbeidet med strategier for reiseliv og annen næringsutvikling (punkt 5.1). Utviklingen av næring knyttet opp mot salg av viltkjøtt er avhengig av at Mattilsynet og andre aktører gjør det enklere å få opprettet mottak for viltkjøtt slik at det blir enklere å få levert og behandlet viltkjøtt for salg (5.3). Elverum kommune støtter hjorteviltstrategiens mål om at det skal legges til rette for lokal næringsutvikling basert på hjorteviltressursen innenfor rammene av langsiktig forvaltning.

09.09.2025 Behandling i Viltfaglig utvalg

VU - møtebehandling:

Viltfaglig utvalg foreslår følgende endringer i høringsvaret:

Punkt 2: Det legges til en presisjon om at fallviltoppgaver må finansieres med statlige midler. Teksten til punkt 2 blir da som følger:

2. Arealbrukskonflikter

I punkt 2.4 står det at håndteringen av skadet vilt etter påkjørsler skal finansieres med andre midler enn de kommunale viltfond. Elverum kommune støtter dette og opplever i likhet med andre kommuner at utgiftene til fallviltarbeid vokser og må finansieres med andre kommunale midler i tillegg til kommunens viltfond. Kostnadene ved påkjørsler fører til at vi

ikke lengre har mulighet til å gi tilskudd til tiltak til å fremme viltforvaltningen eller støtte prosjekter i regi av rettighetshaverne.

Utgifter til fallviltarbeid må finansieres i sin helhet gjennom statlige midler.

Punkt 5: Ordlyden tredje setning i utredningen endres fra «inn» til «med».

Teksten til punkt 5 blir da som følger:

5. Hjortevilt som næring

Jaktutøvelse og salg av viltkjøtt kan bidra til verdiskaping og næringsutvikling. Mindre eiendommer og vald er avhengig av økt samarbeid på tvers av eiendomsgrenser for å utvikle mer næring basert på hjorteviltressursene. Hjorteviltstrategien legger opp til at kommunene kan ta hjorteviltet *med* som en del av arbeidet med strategier for reiseliv og annen næringsutvikling (punkt 5.1). Utviklingen av næring knyttet opp mot salg av viltkjøtt er avhengig av at Mattilsynet og andre aktører gjør det enklere å få opprettet mottak for viltkjøtt slik at det blir enklere å få levert og behandlet viltkjøtt for salg (5.3). Elverum kommune støtter hjorteviltstrategiens mål om at det skal legges til rette for lokal næringsutvikling basert på hjorteviltressursen innenfor rammene av langsiktig forvaltning.

Avstemming:

Kommunedirektørens forslag til vedtak med endringer foreslått av viltfaglig utvalg enstemmig vedtatt.

Kommunedirektørens innstilling

Viltfaglig utvalg gir følgende svar på Landbruksdirektoratets høring om ny hjorteviltstrategi:

Elverum kommune ser positivt på forslaget til ny hjorteviltstrategi, og mener den legger til grunn en endring i forvaltning som er både riktig og nødvendig for å møte krav til forvaltning i et større perspektiv, samt å bygge en sunn og robust bestand som bedre møter utfordringene som kommer med endringen av klimaet.

Elverum kommune ønsker i sitt høringssvar å kommentere følgende fra de fem satsingsområdene:

1. Grenseløs forvaltning

De fleste kommunene har ulikt utgangspunkt inn i hjorteviltforvaltningen. Det er ulikt hvor mye kompetanse og ressurser hver kommune har mulighet til å bruke på disse oppgavene. Dette gir også veldig ulikt utgangspunkt, der en kommune kan drive relativt aktiv forvaltning mens nabokommunen kanskje kun har ressurser til å følge opp de mest nødvendige oppgavene. Ulik utgangspunkt forvansker samarbeid over kommunegrenser og mellom vald og bestandsplanområder. For rettighetshaverne kan ulik praksis mellom kommunene oppleves både urettferdig og gjøre forventningene fra forvaltningen uklare, noe som kan bidra til å øke konfliktnivået og forvanske samarbeid. For å klare å forvalte over større områder på en bra måte er det nødvendig at det avsettes ressurser til viltforvaltning i alle kommunene i tråd med forslaget i punkt 1.1, og at det settes klare krav til hva kommunene må gjennomføre av oppgaver og hvordan det skal formidles til rettighetshaverne noenlunde likt.

2. Arealbrukskonflikter

I punkt 2.4 står det at håndteringen av skadet vilt etter påkjørsler skal finansieres med andre midler enn de kommunale viltfond. Elverum kommune støtter dette og opplever i likhet med andre kommuner at utgiftene til fallviltarbeid vokser og må finansieres med andre kommunale midler i tillegg til kommunens viltfond. Kostnadene ved påkjørsler fører dermed til at vi ikke lengre har mulighet til å gi tilskudd til tiltak til å fremmeviltforvaltningen eller støtte prosjekter i regi av rettighetshaverne.

3. Vilthelse

Elverum kommune er enig i foreslåtte tiltak, og i forhold til kommunens rolle ser vi behovet for forslaget i punkt 3.4 om en veileder for kommunene på hva som definerer en robust bestand med optimal sammensetning.

4. Fremtidens jaktutøvelse

Elverum kommune er enig i at det er behov for både holdningsskapende arbeid og god kommunikasjon. For at dette skal gjøres så likt som mulig i alle kommunene, er det viktig at departement og direktorat gir klare retningslinjer og hjelpemidler for kommunene til å fronte en holdningsendring ut mot rettighetshaverne.

5. Hjortevilt som næring

Elverum kommune støtter hjorteviltstrategiens mål om at det skal legges til rette for lokal næringsutvikling basert på hjorteviltressursen innenfor rammene av langsiktig forvaltning.

Utredning

Landbruksdirektoratet har sendt ut utkast til ny hjorteviltstrategi på høring.

Hjorteviltstrategiens formål er å ivareta samspillet mellom hjorteviltet og samfunnet på best mulig måte. Visjonen er «Robuste bestander i en natur i endring» og målet å utvikle en langsiktig høstingskultur som har som formål å forvalte ressursene til det beste for hjorteviltartene.

Forvaltningen av hjortevilt settes også inn i et større perspektiv med FN's bærekraftsmål og Kunming-Montreal rammeverket for naturmangfold der fokus rettes mot å forvalte artene innen et økosystemperspektiv. Forvaltningen av hjortevilt skal være bærekraftig og fremme en sunn og robust populasjon uten at andre arter, økosystem eller næring blir skadelidende. Hensynet til naturmangfold står også sterkt, og det settes fokus på hvordan vår forvaltning gjennom jakt kan påvirke bestanders utvikling og dermed naturmangfoldet.

Hjorteviltstrategien fokuserer på fem satsingsområder med tilhørende målsettinger og tiltak.

Spørsmål fra hvert av de fem satsingsområdene som er viktig for kommunen er beskrevet under:

1. Grenseløs forvaltning

Hjorteviltet har stor variasjon i arealbruk. Noen bruker arealer som går over store områder og flere kommuner. Dette nødvendiggjør forvaltning og samhandling på tvers av administrative grenser. I Forslaget til hjorteviltstrategi påpekes det at kravene til kommunen som viltorgan kan være utilstrekkelig definert, samtidig som kommunene har utilstrekkelig med ressurser til å håndtere lite tydelige oppgaver.

De fleste kommunene har ulikt utgangspunkt inn i hjorteviltforvaltningen. Det er ulikt hvor mye kompetanse og ressurser hver kommune har mulighet til å bruke på disse oppgavene. Dette gir også veldig ulikt utgangspunkt, der en kommune kan drive relativt aktiv forvaltning mens nabokommunen kanskje kun har ressurser til å følge opp de mest nødvendige oppgavene. Ulik utgangspunkt forvansker samarbeid over kommunegrenser og mellom vald og bestandsplanområder. For rettighetshaverne kan ulik praksis mellom kommunene oppleves både urettferdig og gjøre forventningene fra forvaltningen uklare, noe som kan bidra til å øke konfliktnivået og forvanske samarbeid. For å klare å forvalte over større områder på en bra måte er det nødvendig at det avsettes ressurser til viltforvaltning i alle kommunene i tråd med forslaget i punkt 1.1, og at det settes klare krav til hva kommunene må gjennomføre av oppgaver og hvordan det skal formidles til rettighetshaverne noenlunde likt.

2. Arealbrukskonflikter

Økt tetthet og utbredelse av hjortevilt har ført til økende arealbruksinteresser. I strategien er det pekt på at det er behov for et bedre varslingssystem enn i dag. Elverum kommune opplever også at dagens system ikke fungerer optimalt. I tillegg til at det kan være vanskelig å nå frem er det ulikheter mellom forskjellige politidistrikt i hva som videreformidles, og hva fallvilt i kommunen forventes å håndtere. Der fallviltordningen får oversendt saker som omfatter alt fra skadet fugl til forskjellige mindre pattedyr vil håndteringen av disse sakene også spise av ressursene kommunen har til å håndtere sykt og skadet hjortevilt.

I punkt 2.4 står det at håndteringen av skadet vilt etter påkjørsler skal finansieres med andre midler enn de kommunale viltfond. Elverum kommune støtter dette og opplever i likhet med andre kommuner at utgiftene til fallviltarbeid vokser og må finansieres med andre kommunale midler i tillegg til kommunens viltfond. Kostnadene ved påkjørsler fører dermed til at vi ikke lengre har mulighet til å gi tilskudd til tiltak til å fremme viltforvaltningen eller støtte prosjekter i regi av rettighetshaverne.

3. Vilthelse

Endring av klimaet kan føre til av økt spredning av parasitter, virus og bakterier. I forslaget til hjorteviltstrategi pekes det på tiltak som å holde bestandene på moderat nivå og unngå å begrense levearealenes størrelse og kvalitet. Elverum kommune er enig i foreslåtte tiltak, og i forhold til kommunens rolle ser vi behovet for forslaget i punkt 3.4 om en veileder for kommunene på hva som definerer en robust bestand med optimal sammensetning.

4. Fremtidens jaktutøvelse

Jaktutøvelsen i dag er ofte preget av selektiv jakt der det er mer fokus på å ta ut mange og gjerne store og flotte individer. Dette kan ha betydning for bestandenes utvikling og naturmangfoldet. I hjorteviltstrategien legges det opp til en endring i forvaltningen der fokuset flyttes til å ha søkelys på dyrene som er igjen etter jakta og skal danne grunnlaget for fremtidig avkastning. Elverum kommune er enig i at dette er et viktig mål for forvaltningen fremover, og at det i denne sammenhengen vil bli behov for både holdningsskapende arbeid og god kommunikasjon. For at dette skal gjøres så likt som mulig i alle kommunene, er det viktig at departement og direktorat gir klare retningslinjer og hjelpemidler for kommunene til å fronte en holdningsendring ut mot rettighetshaverne.

5. Hjortevilt som næring

Jaktutøvelse og salg av viltkjøtt kan bidra til verdiskaping og næringsutvikling. Mindre eiendommer og vald er avhengig av økt samarbeid på tvers av eiendomsgrenser for å utvikle mer næring basert på hjorteviltressursene. Hjorteviltstrategien legger opp til at kommunene kan ta hjorteviltet inn som en del av arbeidet med strategier for reiseliv og annen næringsutvikling (punkt 5.1). Utviklingen av næring knyttet opp mot salg av viltkjøtt er avhengig av at Mattilsynet og andre aktører gjør det enklere å få opprettet mottak for viltkjøtt slik at det blir enklere å få levert og behandlet viltkjøtt for salg (5.3). Elverum kommune støtter hjorteviltstrategiens mål om at det skal legges til rette for lokal næringsutvikling basert på hjorteviltressursen innenfor rammene av langsiktig forvaltning.

Konklusjon:

Elverum kommune ser positivt på forslaget til ny hjorteviltstrategi, og mener den legger til grunn en endring i forvaltning som er både riktig og nødvendig for å møte krav til forvaltning i et større perspektiv, samt å bygge en sunn og robust bestand som bedre møter utfordringene som kommer med endringen av klimaet.

Elverum kommune ønsker i sitt høringssvar å kommentere følgende fra de fem satsingsområdene:

1. Grenseløs forvaltning

De fleste kommunene har ulikt utgangspunkt inn i hjorteviltforvaltningen. Det er ulikt hvor mye kompetanse og ressurser hver kommune har mulighet til å bruke på disse oppgavene. Dette gir også veldig ulikt utgangspunkt, der en kommune kan drive relativt aktiv forvaltning mens nabokommunen kanskje kun har ressurser til å følge opp de mest nødvendige oppgavene. Ulik utgangspunkt forvansker samarbeid over kommunegrenser og mellom vald og bestandsplanområder. For rettighetshaverne kan ulik praksis mellom kommunene oppleves både urettferdig og gjøre forventningene fra forvaltningen uklare, noe som kan bidra til å øke konfliktnivået og forvanske samarbeid. For å klare å forvalte over større områder på en bra måte er det nødvendig at det avsettes ressurser til viltforvaltning i alle kommunene i tråd med forslaget i punkt 1.1, og at det settes klare krav til hva kommunene må gjennomføre av oppgaver og hvordan det skal formidles til rettighetshaverne noenlunde likt.

2. Arealbrukskonflikter

I punkt 2.4 står det at håndteringen av skadet vilt etter påkjørsler skal finansieres med andre midler en de kommunale viltfond. Elverum kommune støtter dette og opplever i likhet med andre kommuner at utgiftene til fallviltarbeid vokser og må finansieres med andre kommunale midler i tillegg til kommunens viltfond. Kostnadene ved påkjørsler fører dermed til at vi ikke lengre har mulighet til å gi tilskudd til tiltak til å fremmeviltforvaltningen eller støtte prosjekter i regi av rettighetshaverne.

3. Vilthelse

Elverum kommune er enig i foreslåtte tiltak, og i forhold til kommunens rolle ser vi behovet for forslaget i punkt 3.4 om en veileder for kommunene på hva som definerer en robust bestand med optimal sammensetning.

4. Fremtidens jaktutøvelse

Elverum kommune er enig i at det er behov for både holdningsskapende arbeid og god kommunikasjon. For at dette skal gjøres så likt som mulig i alle kommunene, er det viktig at departement og direktorat gir klare retningslinjer og hjelpemidler for kommunene til å fronte en holdningsendring ut mot rettighetshaverne.

5. Hjortevilt som næring

Elverum kommune støtter hjorteviltstrategiens mål om at det skal legges til rette for lokal næringsutvikling basert på hjorteviltressursen innenfor rammene av langsiktig forvaltning.